

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XII — Nr. 381

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 15 august 2000

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 66 din 18 aprilie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului.....	1-3		
★			
— Opinie separată	3-4		
Decizia nr. 79 din 25 aprilie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994 privind stimularea investițiilor pentru realizarea unor lucrări publice și construcții de locuințe, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 82/1995....	4-5		
Decizia nr. 80 din 25 aprilie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din			
		Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 privind produsele medicamentoase de uz uman....	6-9
		Decizia nr. 81 din 25 aprilie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. 1 și 2 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată.....	9-11
		Decizia nr. 83 din 4 mai 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată, cu modificările ulterioare	11-15
		ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI	
		356. — Ordin al guvernatorului Băncii Naționale a României privind sancționarea Casei de schimb valutar «Societatea Comercială „Delta Exchange” — S.R.L. București» cu retragerea autorizației acordate de Banca Națională a României.....	15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 66

din 18 aprilie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, excepție ridicată de Elisaveta Rusu și Dumitru Rusu în Dosarul nr. 4.837/1999 al Judecătoriei Sibiu.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției, arătând că asupra constituționalității dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 112/1995 Curtea Constituțională s-a pronunțat, statuând că acest text

este constituțional. În cauză nu au intervenit elemente noi care să determine o modificare a jurisprudenței Curții.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 19 ianuarie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 4.837/1999, **Judecătoria Sibiu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului**, excepție ridicată de Elisaveta Rusu și Dumitru Rusu.

În motivarea excepției de neconstituționalitate s-a susținut că dispozițiile art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 sunt neconstituționale, deoarece „îngrădesc grav dreptul de proprietate privată care este ocrotit și garantat prin Constituție“. Se mai susține că aceste norme care îi împiedică să dobândească locuința închiriată, în condițiile în care au donat fiicei lor o altă locuință dintr-un interes acut familial, contravin și economiei de piață.

Judecătoria Sibiu, exprimându-și opinia, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece reglementarea în cauză este o expresie a modului în care statul în calitate de proprietar înțelege să stabilească regimul juridic al bunurilor sale. Art. 41 din Constituție garantează și ocrotește proprietatea privată, dar numai acea proprietate obținută prin mijloace legale.

Potrivit art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată pentru următoarele motive:

Art. 9 din Legea nr. 112/1995 prevede posibilitatea vânzării către chiriași a locuințelor care nu se restituie în natură foștilor proprietari, alin. 6 al aceluiași articol stabilind o excepție de la această prevedere. Prin acest text nu se aduc îngrădiri dreptului de proprietate privată prevăzut în art. 41 alin. (1) din Constituție, ci statul, în calitate sa de proprietar, stabilește regimul juridic al bunurilor sale. Alin. 6 al art. 9 instituie o îngrădire a capacității de folosință a persoanei fizice, îngrădire permisă de art. 6 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice și persoanele juridice, care prevede: „*Nimeni nu poate fi îngrădit în capacitatea de folosință, nici lipsit în tot sau în parte de capacitatea de exercițiu, decât în cazurile și în condițiile stabilite de lege.*“ Se mai arată că referirile la încălcarea art. 41 alin. (1) și (2) din Constituție și la art. 480 din Codul civil nu își găsesc aplicarea în speță, deoarece nu avem de-a face cu o restrângere a dreptului de proprietate, pârâții neavând un drept de proprietate în exercitarea căruia să fie împiedicați. Situația în care se găsesc este aceea a unei restrângeri a capacității lor de a avea drepturi și obligații civile. În concluzie, se face referire la Decizia nr. 485/1997 prin care Curtea a respins excepția de

neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, constată următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Textul art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, are următorul cuprins: „*Fac excepție de la prevederile alin. 1 chiriașii titulari sau membrii familiei lor — soț, soție, copii minori — care au dobândit sau au înstrăinat o locuință proprietate personală după 1 ianuarie 1990, în localitatea de domiciliu.*“

Alin. 1 al art. 9 prevede: „*Chiriașii titulari de contract ai apartamentelor ce nu se restituie în natură foștilor proprietari sau moștenitorilor acestora pot opta, după expirarea termenului prevăzut la art. 14, pentru cumpărarea acestor apartamente cu plata integrală sau în rate a prețului.*“

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile alin. 6 al art. 9 „încalcă grav dreptul de proprietate privată care este ocrotit și garantat“.

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea constată că dispozițiile art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție. Astfel, prin Decizia nr. 92 din 10 iunie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 352 din 26 iulie 1999, Curtea a statuat că acest text este constituțional. În motivarea acestei decizii s-a reținut că dispozițiile art. 9 alin. 6 nu contravin prevederilor art. 41 și ale art. 135 alin. (6) din Constituție, referitoare la proprietate. Posibilitatea vânzării către chiriași a locuințelor ce nu se restituie în natură foștilor proprietari constituie recunoașterea prin lege a unui drept subiectiv, înlăturându-se astfel discriminarea anterioară, când un asemenea drept era recunoscut numai chiriașilor din locuințele construite din fondurile statului. Faptul că prin dispozițiile criticate este exclusă o categorie de chiriași nu contravine dispozițiilor constituționale, deoarece potrivit art. 49 alin. (1) din Constituție exercițiul unor drepturi sau libertăți poate fi restrâns prin lege. Astfel, dispozițiile cuprinse în art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 reprezintă o asemenea limitare.

Considerentele și soluția acestei decizii sunt valabile și în cauza de față, întrucât nu au intervenit elemente noi care să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale și, prin urmare, excepția urmează să fie respinsă.

Pentru motivele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE :

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, excepție ridicată de Elisaveta Rusu și Dumitru Rusu în Dosarul nr. 4.837/1999 al Judecătoriei Sibiu.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 18 aprilie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,

Maria Bratu

OPINIE SEPARATĂ

În opinia separată la Decizia Curții Constituționale nr. 92 din 10 iunie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 352 din 26 iulie 1999, ne-am exprimat aprecierea privind neconstituționalitatea dispozițiilor art. 7 alin. 3 lit. a) și ale art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995, pentru faptul că instituie o discriminare evidentă între diferitele categorii de chiriași ai locuințelor trecute în proprietatea statului, încălcând astfel principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, consacrat în art. 16 alin. (1) din Constituție. Aceste dispoziții îi privează de o serie de drepturi pe unii chiriași pentru simplul fapt că după data de 1 ianuarie 1990 au dobândit sau au înstrăinat o locuință în localitatea de domiciliu. În același timp, îi sancționează pe chiriașii respectivi pentru acte juridice îndeplinite chiar anterior intrării în vigoare a legii, încălcând și principiul neretroactivității legii, înscris în art. 15 alin. (2) din Constituție.

Argumentele invocate în susținerea acelei opinii separate sunt valabile și în prezenta cauză, în care s-a supus controlului de constituționalitate doar art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995. Situația specială a chiriașilor defavorizați în această speță, care demonstrează elocvent injustețea reglementării legale, ne determină să revenim la susținerea neconstituționalității dispoziției criticate, pentru a face unele sublinieri suplimentare în motivarea acestei opinii. În speță, autorii excepției de neconstituționalitate, anterior datei de 1 ianuarie 1990, au achiziționat o locuință, necorespunzătoare ca spațiu și dotări pentru uzul întregii familii, pe care ulterior au donat-o fiicei lor majore care locuia împreună cu ei. În anul 1998 au cumpărat locuința închiriată, trecută în proprietatea statului și nerestituită, în baza Legii nr. 112/1995, foștilor proprietari. Obiectul procesului civil, în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, îl constituie anularea contractului de cumpărare a acestei locuințe.

Curtea Constituțională, prin deciziile sale anterioare, examinând constituționalitatea dispozițiilor art. 9 alin. 1 din Legea nr. 112/1995, referitoare la posibilitatea chiriașilor de a opta pentru cumpărarea locuințelor deținute, a stabilit că aceste dispoziții sunt menite să elimine reglementările anterioare, prin care unele categorii de chiriași erau excluse de la beneficiul dreptului de a cumpăra locuințele închiriate de la stat, criteriul de discriminare fiind modul de dobândire de către stat a locuințelor respective. Astfel, în Decizia nr. 73 din 19 iulie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 8 august 1995, se arată, printre altele: „Este vorba, totodată, despre recunoașterea, prin lege, a unei îndreptățiri egale a persoanelor cărora li s-au repartizat cu chirie locuințe ale statului, de a le cumpăra, indiferent de modul în care locuințele au fost dobândite în proprietate de către stat, înlăturându-se discriminarea actuală dintre chiriașii din locuințele construite de stat și cei care ocupă locuințe dobândite în proprietate, în alte moduri, de către acesta.“

Este evident că prin dispozițiile art. 9 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 s-a înlăturat o discriminare între chiriași, dar neobservarea faptului că prin dispozițiile alin. 6 al aceluiași articol s-a instituit o altă discriminare, la fel de nejustificată, denotă inconsecvență. Art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 privează de dreptul de a cumpăra locuințele închiriate de la stat pe acei chiriași care după data de 1 ianuarie 1990 au dobândit ori au înstrăinat, ei personal sau vreunul dintre membrii lor de familie, o locuință în localitatea de domiciliu. Or, acest fapt nu este de natură să înlătore identitatea de situație și de calitate pe care le au toți chiriașii locuințelor aflate în proprietatea statului. Dobândirea sau înstrăinarea, într-o perioadă arbitrar delimitată, a unei locuințe, indiferent de calitatea acesteia ori de condițiile de dobândire sau de motivele înstrăinării, nu poate plasa chiriașii respectivi într-o

situație atât de diferită față de ceilalți chiriași, care să justifice în mod rațional un tratament juridic diferențiat.

Tratamentul juridic diferențiat și restrictiv, prevăzut pentru o categorie de chiriași, nu poate fi justificat nici prin dispozițiile art. 49 alin. (1) din Constituție, întrucât nu există nici una dintre cauzele limitativ prevăzute de această normă constituțională, care ar putea impune restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți. De altfel, textul art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 nu restrânge exercițiul

vreunor drepturi sau libertăți, ci exceptează de la beneficiul unui drept subiectiv o categorie de persoane, drept acordat altor categorii de persoane care realmente se află în situații identice.

Pe lângă caracterul discriminatoriu, dispozițiile art. 9 alin. 6 din Legea nr. 112/1995 au și un caracter retroactiv, contrar prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție, instituind sancțiuni civile pentru acte juridice încheiate anterior datei intrării în vigoare a legii.

Kozsokár Gábor,
judecător

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 79

din 25 aprilie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994 privind stimularea investițiilor pentru realizarea unor lucrări publice și construcții de locuințe, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 82/1995

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Gabriela Dragomirescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994 privind stimularea investițiilor pentru realizarea unor lucrări publice și construcții de locuințe, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 82/1995, excepție ridicată de Ștefan Nichita și Doina Nichita în Dosarul nr. 1.203/1996 al Judecătoriei Tulcea.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției ca nefondată, deoarece apreciază că art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994 nu contravine dispozițiilor constituționale ale art. 16, iar art. 43 din Constituție nu are legătură cu textul criticat.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 7 iunie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 1.203/1996, **Judecătoria Tulcea a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994 privind stimularea investițiilor pentru realizarea unor lucrări publice și construcții de locuințe, aprobată, cu**

modificări și completări, prin Legea nr. 82/1995, excepție ridicată de Ștefan Nichita și Doina Nichita într-o cauză având ca obiect obligația de a face, formulată de aceștia împotriva Consiliului Local Tulcea.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că art. 5 alin. 4, în redactarea prevăzută de Legea nr. 82/1995 prin care a fost aprobată Ordonanța Guvernului nr. 19/1994, articol potrivit căruia dobânzile stipulate de acest text se vor practica pentru contractele încheiate după publicarea legii în Monitorul Oficial al României, încalcă art. 16 din Constituție. Încălcarea constă în aceea că textul criticat „creează două categorii de cetățeni — cei care au încheiat contracte în baza unei ordonanțe fără putere de lege și cei care au încheiat contracte după aprobarea acestei ordonanțe —, cu vădita dezavantajare a celor dintâi“. Se mai susține, de asemenea, că sunt încălcate și dispozițiile art. 43 din Constituție, deoarece se asigură un nivel de trai decent numai pentru unii cetățeni.

Judecătoria Tulcea, exprimându-și opinia, apreciază că dispozițiile art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994 sunt constituționale, întrucât ele „reprezintă o aplicare a principiului neretroactivității legii civile, consacrat în art. 15 alin. (2) din Constituție“. Se arată că modificarea cuantumului dobânzii prin Legea nr. 82/1995 produce efecte numai în privința contractelor ce urmează să fie încheiate în perioada activității sale, potrivit principiului că actul juridic produce efecte în raport cu legea sub imperiul căreia a luat naștere. În consecință, pentru toate persoanele care, la un moment determinat, încheie un act juridic sau se află în situația de a încheia un astfel de act, efectele sunt prevăzute de legea în vigoare, fără nici o discriminare și cu respectarea principiului egalității.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 82/1995, este neîntemeiată. Se arată că aceste dispoziții, respectiv dobânzile stabilite prin Legea nr. 82/1995, nu se pot aplica retroactiv, întrucât s-ar încălca principiul neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție. Prevederile criticate nu contravin nici dispozițiilor constituționale ale art. 16, întrucât respectarea principiului egalității presupune că pentru persoanele care, într-o perioadă determinată, încheie un act juridic sau se află în situația de a încheia un astfel de act își produce efectele legea în vigoare, fără privilegii și fără discriminări. Se mai arată că art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994, care se referă doar la aplicarea legii în timp, nu are nici o legătură cu conținutul art. 43 din Constituție, articol pe care autorul excepției îl invocă, de asemenea, în susținerea neconstituționalității textului criticat.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 82/1995, dispoziții care prevăd:

„Dobânzile prevăzute în acest articol se vor practica pentru contractele de împrumut sau de vânzare încheiate după data publicării în Monitorul Oficial al României.“

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea Constituțională constată că aceasta este neîntemeiată și urmează să fie respinsă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE :

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994 privind stimularea investițiilor pentru realizarea unor lucrări publice și construcții de locuințe, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 82/1995, excepție ridicată de Ștefan Nichita și Doina Nichita în Dosarul nr. 1.203/1996 al Judecătoriei Tulcea.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 25 aprilie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Susținerea potrivit căreia dispozițiile art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 încalcă art. 16 din Constituție, referitor la *„Egalitatea în drepturi“*, întrucât, stabilind că dobânzile prevăzute de text se aplică contractelor de împrumut sau de vânzare încheiate după data publicării în Monitorul Oficial al României a legii prin care au fost aprobate, creează două categorii de cetățeni — cei care au încheiat contracte înainte de aprobarea ordonanței și cei care au încheiat contracte după aprobarea acesteia —, cu vădita dezavantajare a celor dintâi, nu poate fi reținută. Într-adevăr, respectarea principiului egalității în drepturi consacrat la art. 16 din Constituție, potrivit căruia *„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. (2) Nimeni nu este mai presus de lege.“*, presupune că pentru persoanele care, într-o perioadă determinată, încheie un act juridic sau se află în situația de a încheia un astfel de act își produce efectele legea în vigoare, fără privilegii și fără discriminări. În acest fel, în mod egal și fără discriminări, sunt aplicate și prevederile criticate ca neconstituționale în cauza de față.

Aplicarea dobânzilor prevăzute la art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994, în redactarea modificată prin Legea nr. 82/1995, contractelor de împrumut sau de vânzare încheiate anterior publicării acestei legi în Monitorul Oficial al României ar constitui o încălcare a principiului neretroactivității legii civile consacrat la art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia *„Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile“*.

În susținerea neconstituționalității dispozițiilor art. 5 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 19/1994 este invocată și încălcarea art. 43 din Constituție privind *„Nivelul de trai“*, text care dispune: *„(1) Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent.*

(2) Cetățenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistență medicală în unitățile sanitare de stat, la ajutor de șomaj și la alte forme de asistență socială prevăzute de lege.“

Examinând această susținere, Curtea Constituțională constată că textul de lege criticat se referă la aplicarea legii în timp, iar dispozițiile art. 43 din Constituție nu sunt relevante în cauză, astfel că nici acest motiv de neconstituționalitate nu poate fi reținut.

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 80

din 25 aprilie 2000

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 privind produsele medicamentoase
de uz uman**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Laurențiu Cristescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 privind produsele medicamentoase de uz uman, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 508 din 20 octombrie 1999, excepție ridicată de Liga Asociaș-Farm în Dosarul nr. 1.150/1999 al Curții de Apel București — Secția de contencios administrativ.

La apelul nominal răspund: avocat Gabriela Ghiță, pentru Liga Asociaș-Farm, și consilier juridic Carmen Păun, pentru Ministerul Sănătății.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul autorului excepției arată că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate prevederile art. 134 alin. (1) din Constituție, care statuează că economia României este o economie de piață, precum și cele ale alin. (2) lit. a) al aceluiași articol, prin care se asigură libertatea comerțului și protecția concurenței loiale. Asistenții de farmacie sunt, de regulă, persoane care au o vechime de 25—30 de ani în această funcție, iar prin dispozițiile art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 li se interzice eliberarea de medicamente în aceleași condiții cu farmaciștii. Astfel, sunt încălcate dispozițiile art. 33 alin. (3) din Constituție referitoare la ocrotirea sănătății. Prin interdicția impusă asistenților de farmacie de a elibera anumite medicamente aceștia sunt transformați în drogheriști care pot vinde parfumi, pudră etc. în loc de medicamente. Asistenții de farmacie sunt în număr total de 18.000 și, fiind răspândiți în toată țara, lucrează, în special, în puncte farmaceutice din locuri greu accesibile, unde nu sunt încadrați farmaciști. În atare situație ei nu-și pot exercita profesia pentru care s-au pregătit și pentru care au obținut o diplomă și nici nu pot contribui la asigurarea sănătății populației. De asemenea, prin această interdicție se instituie un monopol al farmaciștilor la eliberarea medicamentelor. Se mai arată că asistenții de farmacie, nefiind cuprinși în sistemul asigurărilor sociale de sănătate, prin interdicția impusă de norma legală criticată sunt în pericol de a nu-și mai putea asigura acele încasări din vânzarea produselor farmaceutice care să le permită realizarea salariilor lor. Posibilitatea de a vinde numai lapte praf cu prețul de 140.000 lei cutia, preț

inaccesibil anumitor categorii ale populației, este un exemplu elocvent în acest sens. Sunt încălcate astfel principiile art. 38 din Constituție, referitor la dreptul la muncă și la protecția socială a muncii. Dispozițiile legale criticate încălcă și prevederile art. 6 și 12 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, primele referitoare la dreptul la muncă, iar celelalte referitoare la dreptul la asigurarea sănătății publice.

Reprezentantul Ministerului Sănătății arată că profesia de farmacist, profesie practică în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 81/1997 privind exercitarea profesiei de farmacist, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Farmaciștilor din România, nu este similară cu aceea de asistent de farmacie, personal cu studii medii, care are atribuții limitate. Se mai arată că dispozițiile art. 134 alin. (1) și (2) din Constituție nu au incidență în cauză, deoarece se referă la altfel de activități comerciale. De asemenea, prin norma criticată nu sunt încălcate nici dispozițiile art. 33 și 38 din Constituție, deoarece statul trebuie să ia măsuri pentru asigurarea dreptului la muncă al cetățenilor, dar nu este obligat să asigure aceleași atribuții de serviciu pentru practicanții celor două profesii — farmacist și asistent de farmacie. În final, se solicită respingerea excepției ca neîntemeiată.

Reprezentantul Ministerului Public arată că, în realitate, autorul excepției critică modul de aplicare a unui text de lege, situație care se poate soluționa pe calea contenciosului administrativ. Se mai consideră că textul criticat nu încălcă dreptul la muncă și protecția socială a muncii și nici dreptul la asigurarea sănătății populației. Tocmai prescrierea și eliberarea necontrolată a medicamentelor ar putea pune în pericol sănătatea populației. Libertatea alegerii profesiei nu constituie un drept de a opta pentru exercitarea oricărei profesii, indiferent de pregătirea profesională a celui în cauză. Așa fiind, se solicită respingerea excepției ca fiind nefondată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 20 ianuarie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 1.150/1999, **Curtea de Apel București — Secția de contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 privind produsele medicamentoase de uz uman**, excepție ridicată, prin avocat, de Liga Asociaș-Farm din București.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia arată că, „în raport de faptul că prin această ordonanță se stipulează clar că medicamentele vor fi manipulate doar de farmaciști și se vor elibera bolnavilor doar prin

farmacii, există o strânsă legătură între acest text și cauza de față, ce are ca obiect anularea Ordinului ministrului sănătății nr. 201/1999 prin care se interzice asistenților de farmacie să elibereze medicamente în fostele puncte farmaceutice transformate în Tehnofarm. Se mai susține, în continuare, că dispozițiile restrictive ale art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 contravin prevederilor art. 33 din Constituție, referitoare la obligațiile statului de a lua măsuri „pentru asigurarea igienei și a sănătății publice”, precum și prevederilor art. 38 din Constituție, referitoare la garantarea dreptului la muncă, la alegerea liberă a profesiei și a locului de muncă. În susținerea îngrădirii exercițiului dreptului la muncă și la alegerea profesiei și a locului de muncă se mai invocă și prevederile art. 6 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, iar pentru întărirea afirmațiilor referitoare la obligațiile statului în domeniul asigurării sănătății se invocă prevederile art. 12 din același pact internațional.

Instanța de judecată, contrar dispozițiilor art. 24 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, nu și-a exprimat în încheierea de sesizare opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată și nu a completat această încheiere nici la solicitarea Curții Constituționale.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 are ca obiect de reglementare produsele medicamentoase de uz uman, stabilind că „cele din grupa A se eliberează, cu prescripție medicală, numai în farmacii, pe când cele din grupa B se pot elibera fără prescripție medicală, atât în farmacii, cât și în drogherii”. Coroborând prevederile ordonanței de urgență cu cele ale Legii nr. 81/1997 privind exercitarea profesiei de farmacist, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Farmaciștilor din România, se arată în continuare, rezultă că „eliberarea medicamentelor pe bază de prescripție medicală se face numai sub supravegherea farmacistului. Toate aceste prevederi nu constituie nici o încălcare a dreptului la muncă și nici o îngrădire a exercitării acestuia, ci o reglementare a desfășurării profesiei alese în mod liber de către o persoană, în raport cu pregătirea profesională a acesteia. Nici nu se poate concepe practicarea unei profesii în afara cadrului și normelor ce reglementează gradul de cunoștințe profesionale care îi dă sau nu dreptul de a o practica. Asistenții de farmacie pot obține avizul de liberă practică în unități farmaceutice autorizate de Ministerul Sănătății, îndeplinind atribuțiile corespunzătoare pregătirii lor profesionale”. Guvernul mai arată că în cauză „nici nu se ridică probleme de constituționalitate, ci de interpretare a legii în procesul de aplicare a acesteia” și conchide că excepția este nefondată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au transmis punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor,

susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Articolul 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 privind produsele medicamentoase de uz uman, text criticat prin excepția de neconstituționalitate ridicată, are următoarea redactare: „(1) *Agenția Națională a Medicamentului stabilește încadrarea produselor medicamentoase, cu excepția celor prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. b) și c), în funcție de modul de eliberare, în:*

– *grupa A – produse medicamentoase care se eliberează cu prescripție medicală numai în farmacii;*

– *grupa B – produse medicamentoase care se pot elibera fără prescripție medicală în farmacii și în drogherii.*

(2) *Agenția Națională a Medicamentului stabilește pentru produsele medicamentoase aparținând grupei A următoarele subgrupe:*

a) *produse medicamentoase care se eliberează în farmacie de către farmacist pe bază de prescripție medicală valabilă timp de 6 luni, care poate să rămână la pacient;*

b) *produse medicamentoase care se eliberează în farmacie de către farmacist pe bază de prescripție medicală care se reține în farmacie;*

c) *produse medicamentoase care se eliberează în farmacie de către farmacist pe bază de prescripție medicală specială;*

d) *produse medicamentoase care se eliberează pe bază de prescripție medicală în condiții restrictive, pentru a fi utilizate în spații cu destinații speciale.”*

Excepția de neconstituționalitate s-a ridicat într-o cauză de contencios administrativ având ca obiect cererea de anulare a Ordinului ministrului sănătății nr. 201/1999 pentru aprobarea Normelor privind autorizarea de funcționare a unităților farmaceutice, precum și a Normelor tehnice privind funcționarea farmaciei, depozitului farmaceutic și a drogheriei.

Autorul excepției consideră că prin textul de lege criticat sunt încălcate dispozițiile art. 33 din Constituție, text care are următorul conținut: „(1) *Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.*

(2) *Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice.*

(3) *Organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare, controlul exercitării profesiilor medicale și a activităților paramedicale, precum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii.”*

De asemenea, autorul excepției consideră că textul de lege criticat încalcă dispozițiile art. 38 din Constituție. Cu toate acestea, din motivare rezultă că, în realitate, sunt invocate numai prevederile alin. (1) al art. 38, potrivit cărora „*Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei și alegerea locului de muncă sunt libere*”.

Autorul excepției mai invocă, în susținerea criticii sale, și prevederile art. 6 și 12 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, ratificat de

România prin Decretul nr. 212/1974, publicat în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 146 din 20 noiembrie 1974, texte care au următorul cuprins:

– Art. 6: „1. *Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul la muncă ce cuprinde dreptul pe care îl are orice persoană de a obține posibilitatea să-și câștige existența printr-o muncă liber aleasă sau acceptată și vor lua măsuri potrivite pentru garantarea acestui drept.*

2. *Măsurile pe care fiecare stat parte la prezentul Pact le va lua spre a asigura deplina exercitare a acestui drept trebuie să includă orientarea și pregătirea tehnică și profesională, elaborarea de programe, de măsuri și de tehnici potrivite pentru a asigura o dezvoltare economică, socială și culturală constantă și o deplină întrebuințare productivă a forțelor de muncă în condiții care garantează indivizilor folosința libertăților politice și economice fundamentale.*”;

– Art. 12: „1. *Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană de a se bucura de cea mai bună sănătate fizică și mintală pe care o poate atinge.*

2. *Măsurile pe care statele părți la prezentul Pact le vor adopta în vederea asigurării exercitării depline a acestui drept vor cuprinde măsurile necesare pentru a asigura:*

a) *scăderea mortalității noilor născuți și a mortalității infantile, precum și dezvoltarea sănătoasă a copilului;*

b) *îmbunătățirea tuturor aspectelor igienei mediului și ale igienei industriale;*

c) *profilaxia și tratamentul maladiilor epidemice, endemice, profesionale și altora, precum și lupta împotriva acestor maladii;*

d) *crearea de condiții care să asigure tuturor servicii medicale și un ajutor medical în caz de boală.*”

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că textul de lege criticat nu aduce atingere dreptului constituțional la ocrotirea sănătății. Dimpotrivă, art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 întărește, prin măsuri concrete, această garanție și stabilește modalități de îndeplinire a obligațiilor statului de a asigura igiena și sănătatea publică, de a organiza în mod corespunzător și eficient asistența medicală, asistență care include, evident, și activitățile farmaceutice. Așa fiind, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 se încadrează în reglementările legale adoptate în vederea îndeplinirii acestei obligații constituționale. În realitate, tocmai lipsa unei reglementări legale, care să prevadă condițiile și modul de eliberare a medicamentelor, ar putea prezenta pericol pentru igiena și sănătatea publică, pentru sănătatea fizică și mentală a persoanei, cu consecințe greu de prevăzut.

Referitor la dispozițiile din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale invocate de autorul excepției, Curtea constată că aceste dispoziții stabilesc obligațiile generale asumate de statele părți pentru a lua cele mai eficiente măsuri de asigurare a sănătății publice și a persoanelor. Toate aceste obligații sunt reflectate în mod corespunzător și cu exigențe sporite în prevederile art. 33 din Constituție, iar o serie de reglementări legale, printre care și cele privind exercitarea profesiei de farmacist sau cele de stabilire a condițiilor de eliberare a produselor medicamentoase de uz uman, contribuie la îndeplinirea lor.

Curtea mai constată, de asemenea, că dispozițiile art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 nu

îngrădesc exercițiul dreptului la muncă și nici al dreptului la libera alegere a profesiei și a locului de muncă, reglementat prin art. 38 alin. (1) din Constituție. Libertatea de alegere a profesiei nu are semnificația că o persoană poate opta pentru exercitarea oricărei profesii, indiferent de pregătirea profesională și de experiența pe care le are. Alegerea profesiei implică pregătirea corespunzătoare pentru exercitarea acesteia, iar alegerea locului de muncă înseamnă opțiunea persoanei pentru un anumit loc de muncă sau pentru o anumită funcție, pentru care are nivelul corespunzător de pregătire profesională și care este disponibilă.

Este firesc și necesar ca exercitarea profesiilor importante sub aspectul interesului general al societății să fie reglementate prin lege, stabilindu-se atât condițiile de studii și de atestare pentru exercitarea lor, cât și limitele competențelor și atribuțiilor funcțiilor din cadrul unor profesii date. O asemenea reglementare s-a adoptat și pentru exercitarea profesiei de farmacist prin Legea nr. 81/1997 privind exercitarea profesiei de farmacist, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Farmaciștilor din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 14 mai 1997. Prin art. 2 din această lege se stabilește că „*Profesiunea de farmacist are ca scop asigurarea sănătății publice, prin cercetarea, producerea, difuzarea și eliberarea medicamentelor în condițiile de calitate prevăzute de Farmacopeea Română și de alte standarde oficiale din țară și din străinătate, aprobate de Ministerul Sănătății*”. În vederea realizării acestui scop, legea prevede și cerințele pe care trebuie să le îndeplinească persoana care dorește să exercite profesia de farmacist, respectiv să obțină autorizație de liberă practică.

În executarea Legii nr. 81/1997 ministrul sănătății a emis Ordinul nr. 201/1999, prin care au fost aprobate Normele privind autorizarea de funcționare a unităților farmaceutice, precum și Normele tehnice privind funcționarea farmaciei, depozitului farmaceutic și a drogheriei. Printre condițiile de autorizare a funcționării unităților farmaceutice se regăsesc și cerințele referitoare la încadrarea unităților respective cu personal calificat. Normele prevăd posibilitatea eliberării autorizației de liberă practică atât pentru farmaciști, cât și pentru asistenții de farmacie, făcând diferențierea necesară în competențele și atribuțiile celor două categorii de personal, în funcție de nivelul lor de calificare profesională.

Curtea reține că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999, dispunând clasificarea produselor medicamentoase de uz uman în diferite grupe, prevede că produsele mai importante sub aspectul efectului lor direct asupra organismului uman, ca și sub aspectul posibilelor efecte secundare pot fi eliberate doar cu prescripție medicală, în farmacii și de către farmaciști, cum, de altfel, se prevede și în art. 8 alin. (3) din Legea nr. 81/1997, potrivit căruia „*În farmacii, eliberarea medicamentelor, pe bază de prescripție medicală, se face numai sub supravegherea farmacistului*”. Aceste reglementări limitează, fără îndoială, atribuțiile asistenților de farmacie, dar nu restrâng exercițiul dreptului lor constituțional la muncă și la alegerea liberă a profesiei și a locului de muncă — acest din urmă aspect fiind singurul asupra căruia Curtea Constituțională se poate pronunța.

În același context Curtea observă, de asemenea, că, potrivit prevederilor pct. 2 al art. 6 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, măsurile de asigurare a exercitării depline a dreptului la muncă trebuie „să includă orientarea și pregătirea tehnică și profesională”. Rezultă deci că alegerea și exercitarea unei

anumite profesii presupun și pregătirea tehnică și profesională corespunzătoare.

Curtea constată, așadar, că nu sunt întemeiate criticile de neconstituționalitate aduse art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 și, prin urmare, excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1–3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/1999 privind produsele medicamentoase de uz uman, excepție ridicată de Liga Asociaș-Farm din București în Dosarul nr. 1.150/1999 al Curții de Apel București — Secția de contencios administrativ.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 25 aprilie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Laurențiu Cristescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 81

din 25 aprilie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. 1 și 2 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. 1 și 2 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, excepție ridicată de Traian Nicorici în Dosarul nr. 5.378/1999 al Curții de Apel Cluj — Secția comercială și de contencios administrativ.

La apelul nominal se constată că lipsesc părțile, Traian Nicorici și Direcția de muncă și protecție socială a județului Cluj, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției ca neîntemeiată, deoarece dispozițiile legale criticate reglementează modul de stabilire a cuantumului pensiei de serviciu a magistraților și se aplică de la data intrării în vigoare a Legii nr. 142/1997.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 31 ianuarie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 5.378/1999, **Curtea de Apel Cluj — Secția comercială și de contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. 1 și 2 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată**, excepție ridicată de Traian Nicorici într-o cauză al cărei obiect îl constituie acțiunea formulată de autorul excepției, prin care solicită obligarea Direcției de muncă și protecție socială a județului Cluj să recalculeze pensia stabilită prin Decizia nr. 116.831/1990, cu includerea în baza de calcul a sporului de vechime în muncă și a sporului de stabilitate în magistratură, de care beneficiază magistrații în activitate.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile alin. 1 și 2 ale art. 103 din Legea nr. 92/1992, republicată, — care prevăd, pentru stabilirea pensiei de serviciu, includerea în baza de calcul, alături de venitul net și de sporul pentru vechime în muncă, și a sporului de stabilitate în magistratură, doar pentru magistrații pensionați după data modificării Legii nr. 92/1992 prin Legea nr. 142/1997 — contravin „principiului constituțional al egalității în drepturi în materia pensiilor magistraților, pentru că instituie un tratament diferențiat, discriminatoriu între cele două categorii de magistrați, întrucât sunt aplicabile numai magistraților pensionați ulterior anului 1997“. De asemenea, autorul excepției arată că, ținând seama de deciziile Curții Constituționale nr. 88/1999 și nr. 89/1999 prin care s-a constatat neconstituționalitatea art. 103 alin. 5 din Legea nr. 92/1992, republicată, Direcția de muncă și protecție socială a județului Cluj a recalculat pensia stabilită în anul 1990, dar nu a luat în calcul sporul de stabilitate în magistratură, iar sporul pentru vechime în muncă l-a inclus doar în cuantumul existent la data pensionării, iar nu în cel actual.

Curtea de Apel Cluj – Secția comercială și de contencios administrativ, exprimându-și opinia, apreciază că excepția de neconstituționalitate „este neîntemeiată întrucât alin. 1 și 2 ale art. 103 din Legea nr. 92/1992, republicată, nu contravin art. 16 raportat la art. 43 alin. (2) din Constituție“.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se consideră că excepția este neîntemeiată, deoarece în speță „nu ne aflăm în fața unei neconstituționalități a prevederilor art. 103 alin. 1 și 2 din Legea nr. 92/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ci a unei probleme de interpretare a dispozițiilor legale“.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse la dosar de autorul excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că, potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, art. 1 alin. (1), art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției îl constituie dispozițiile art. 103 alin. 1 și 2 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 30 septembrie 1997, potrivit căroră: „*Magistrații cu o vechime de cel puțin 25 de ani în*

magistratură beneficiază, la împlinirea vârstei prevăzute de lege, de pensie de serviciu, în cuantum de 80% din venitul net realizat din salariul de bază, sporul pentru vechime în muncă și sporul de stabilitate în magistratură, avute la data pensionării.

Pentru fiecare an care depășește vechimea în magistratură prevăzută la alin. 1 se adaugă la cuantumul pensiei câte 1% din venitul net, fără a se putea depăși 100% din venitul net stabilit conform alin. 1, avut la data pensionării.“

Deși autorul excepției nu a indicat expres textul constituțional în raport cu care consideră că sunt neconstituționale dispozițiile legale criticate, referindu-se însă la nerespectarea „principiului constituțional al egalității în drepturi“, precum și la „tratament diferențiat, discriminatoriu“, este evident că a avut în vedere prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție, care consfințesc că „*Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări*“.

Instanța de judecată în mod eronat a făcut raportarea și la art. 43 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia „*Cetățenii au dreptul la pensie [...]*“, întrucât autorul excepției nu a reclamat atingerea dreptului la pensie, ci doar modul de calcul diferențiat, discriminatoriu al acesteia. De aceea Curtea Constituțională urmează să examineze dispozițiile legale criticate numai cu raportare la prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție.

Analizând art. 103 alin. 1 și 2 din Legea nr. 92/1992, republicată, Curtea constată că acesta nu contravine prevederilor Constituției.

De asemenea, Curtea constată că intră în atribuția exclusivă a legiuitorului reglementarea condițiilor de acordare a pensiei, precum și a modului de calcul al cuantumului acesteia. În virtutea acestei atribuții legiuitorul poate să aducă și modificări reglementărilor anterior adoptate. În privința pensiilor de care beneficiază magistrații, asemenea modificări au fost adoptate prin Legea nr. 142/1997 privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 170 din 25 iulie 1997, reglementându-se, prin noua redactare a art. 103 alin. 1 și 2, pensia de serviciu a magistraților, cuantumul și modul de calcul al acesteia. Aceste modificări se aplică de la data intrării în vigoare a legii prin care au fost dispuse. Dacă legea ar fi prevăzut că noua reglementare se aplică și magistraților pensionați anterior datei intrării ei în vigoare, ar fi încălcat prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit căroră „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile*“. Dispozițiile art. 103 alin. 1 și 2 din Legea nr. 92/1992, în noua lor redactare, ar încălca prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție doar dacă ar prevedea un tratament juridic diferit pentru persoanele aflate în situație identică, ceea ce nu rezultă din conținutul lor.

Reglementarea posibilităților de recalculare ulterioară a pensiilor stabilite intră, de asemenea, în competența exclusivă a legiuitorului, depinzând de opțiunea acestuia. O asemenea posibilitate a fost prevăzută la art. 103 alin. 5 din Legea nr. 92/1992, republicată, conform căruia: „*Pensiile magistraților se actualizează în raport cu nivelul salariilor de bază ale magistraților în activitate.*“

Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 88 din 1 iunie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 325 din 8 iulie 1999, a constatat că dispozițiile art. 103 alin. 5 din Legea nr. 97/1992 „sunt neconstituționale în măsura în care nu asigură și magistraților pensionați anterior datei intrării în vigoare a Legii nr. 142/1997 actualizarea pensiei în raport cu nivelul salariilor de bază ale magistraților în activitate”. Pentru a pronunța această soluție, s-a reținut că actualizarea pensiilor numai în cazul magistraților pensionați după data intrării în vigoare a Legii nr. 142/1997, cu excluderea celor pensionați anterior, are „semnificația instituirii unui tratament diferențiat, discriminatoriu, fără să existe o explicație rațională, ceea ce constituie o încălcare a principiului constituțional al egalității în drepturi”. S-a mai reținut că aplicarea prevederilor legale referitoare la actualizarea pensiilor deopotrivă pentru toți

magistrații pensionari, care sunt într-o situație identică, indiferent de data pensionării, nu le conferă caracter retroactiv, deoarece „actualizarea pensiilor privește, prin ea însăși, prezentul și viitorul”.

Rezultă, atât din redactarea textelor de lege, cât și din considerentele deciziei citate, că situația reglementată la alin. 5 al art. 103 din Legea nr. 92/1992, republicată, este esențial diferită față de cea reglementată în alin. 1 și 2 ale aceluiași articol, una privind actualizarea, iar cealaltă privind stabilirea inițială a cuantumului pensiei. Într-adevăr, dispozițiile alin. 5 al art. 103 din Legea nr. 92/1992, republicată, reglementând actualizarea pensiilor magistraților, nu are în vedere nici un fel de spor, ci doar „nivelul salariilor de bază ale magistraților în activitate”, ceea ce este valabil, în mod nediferențiat, pentru toți magistrații pensionari.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 16, 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. 1 și 2 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, excepție ridicată de Traian Nicorici în Dosarul nr. 5.378/1999 al Curții de Apel Cluj — Secția comercială și de contencios administrativ.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 25 aprilie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 83 din 4 mai 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată, cu modificările ulterioare

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Laurențiu Cristescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată, excepție ridicată de Adrian Macovei în Dosarul nr. 8.678/1999 al Judecătoria Sectorului 2 București.

La apelul nominal se constată lipsa părților, autorul excepției, Adrian Macovei, și Ministerul de Interne, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată, arătând că

susținerea autorului excepției în sensul că prin dispozițiile criticate a fost încălcat principiul liberului acces la justiție, consfințit de art. 21 din Constituție, nu este fondată, deoarece contravenientul are posibilitatea de a contesta în instanță procesul-verbal de constatare a contravenției. Totodată, se mai arată că nu au fost încălcate nici dispozițiile art. 23 alin. (2) din Constituție, care prevăd că reținerea sau arestarea unei persoane este permisă numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege, întrucât textul acestuia nu face distincție între dispozițiile cuprinse în Codul de procedură penală, care prevăd luarea măsurii arestării, și dispozițiile cu același caracter cuprinse în legi speciale. Se apreciază, de asemenea, că nu au fost încălcate nici dispozițiile art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție, întrucât prin prevederile art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, s-a urmărit sancționarea faptelor prin care se încalcă regulile de conviețuire socială, iar nu realizarea unor venituri la bugetul de stat.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 20 aprilie 1999 **Judecătoria Sectorului 2 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice**, republicată, excepție ridicată de Adrian Macovei în Dosarul nr. 8.678/1999 al acelei instanțe.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, contravine dispozițiilor art. 21 alin. (1) și (2), ale art. 23 și ale art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituția României, arătând că „unul din principiile de bază ale desfășurării procesului civil este contradictorialitatea, or, în acțiunea intentată de organele de poliție de transformare a unei amenzi neachitate în închisoare contravențională, cetățeanul amendat care nu achită amenda în termenul prevăzut de lege are două posibilități, fie achitarea amenzii, fie executarea unui număr de zile de închisoare contravențională, fără a avea dreptul de a pune în discuție legalitatea și temeinicia procesului-verbal, de a solicita și administra probe în contradictoriu cu cealaltă parte“.

Judecătoria Sectorului 2 București, exprimându-și opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate, a apreciat că art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, nu contravine art. 21 alin. (1) și (2), art. 23 și art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție. Astfel, cu privire la încălcarea dispozițiilor art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție, se consideră că art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, nu contravine principiului liberului acces la justiție, întrucât procedura de transformare a amenzii în închisoare contravențională este o procedură derogatorie de la dreptul comun în materie contravențională, care asigură totuși respectarea contradictorialității, prin aceea că art. 16 alin. 3 din aceeași lege dispune citarea contravenientului. Totodată, art. 17 din Legea nr. 61/1991, republicată, prevede că, în completarea acestei legi, sunt aplicabile prevederile Legii nr. 32/1968, care, prin art. 17 alin. 3 teza ultimă, prevede posibilitatea

constatării, chiar din oficiu, de către instanța de judecată a nulității absolute pentru vicii a procesului-verbal de constatare a contravenției. Pe de altă parte, conform art. 8 din Legea nr. 61/1991, republicată, împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției prin care s-a aplicat sancțiunea amenzii se poate face plângere în termen de 15 zile de la comunicare. Referitor la încălcarea dispozițiilor art. 23 alin. (2) din Constituție, se apreciază că, întrucât textul nu distinge în privința legii care prevede cazurile și procedura arestării, aceasta putând fi atât Codul de procedură penală, cât și orice altă lege care conține dispoziții referitoare la libertatea persoanei (așa cum este cazul Legii nr. 61/1991), nu se poate reține încălcarea textului constituțional. În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție, instanța reține că amenda aplicată conform dispozițiilor Legii nr. 61/1991, republicată, reprezintă sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, prin calificarea acestor fapte ca fiind contravenții și prin instituirea de sancțiuni corespunzătoare, urmărindu-se de către legiuitor nu realizarea de creanțe bugetare, ci reprimarea unor atitudini ce contravin ordinii și liniștii publice.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției ridicate.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul său de vedere, arată că prevederile art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, sunt conforme dispozițiilor constituționale. În esență, în motivarea acestui punct de vedere se susține că întreaga procedură prevăzută de textul criticat pentru neconstituționalitate „se desfășoară în cadrul unui control judiciar“, în virtutea căruia „instanța competentă examinează întrunirea condițiilor legale care determină convertirea sancțiunii contravenționale“. În cadrul procedurii prevăzute la art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, instanța judecătorească „nu realizează, pur și simplu, convertirea amenzii în închisoare contravențională“, ea având la dispoziție „o paletă de soluții aplicabile în funcție de situația personală a contravenientului“. Astfel, instanța poate acorda contravenientului un termen de grație sau poate eșalona plata amenzii într-un interval de cel mult 3 luni. De asemenea, art. 16 alineatul ultim prevede că „instanța va înceta acțiunea de transformare a amenzii în închisoare contravențională, în situația în care contravenientul achită amenda până la pronunțarea hotărârii“. Totodată, se mai arată că prin efectul Legii nr. 82/1999 contravenientul poate beneficia de înlocuirea sancțiunii închisorii contravenționale cu sancțiunea obligării sale la prestarea unei activități în folosul comunității. În aceste condiții persoana vinovată de săvârșirea unei contravenții „are asigurată — în etapa procesuală a executării amenzii contravenționale — posibilitatea de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime“. Pe de altă parte, atât Legea nr. 61/1991, cât și Legea nr. 82/1999, „se subordonează exigențelor formulate de art. 23 alin. (2) și (9) din Constituție, reglementând în mod

strict cazurile, condițiile și procedura prin care se adoptă o măsură privativă de libertate, subsecventă săvârșirii unei contravenții“. Referitor la invocarea, în motivarea excepției de neconstituționalitate, a dispozițiilor art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție, se apreciază că aceasta „nu este pertinentă, deoarece nu rezultă o conexiune între procedura reglementată de art. 16 din Legea nr. 61/1991 și obligația statului de a proteja interesele naționale în activitatea economică, financiară și valutară“.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, conform art. 18 din Legea nr. 61/1991, republicată, dispozițiile acestei legi se întregesc cu prevederile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, lege care prevede la art. 31 posibilitatea pentru persoana sancționată să facă plângere în termen de 15 zile împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, care se soluționează de instanța competentă. Totodată, conform art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, instanța este cea care dispune transformarea amenzii în închisoare contravențională sau muncă în folosul comunității, în cazul în care contravenientul nu achită amenda, acesta având posibilitatea să invoce atât nulitatea absolută a procesului-verbal de constatare a contravenției, cât și aplicarea sancțiunii, astfel că nu este fondată critica de neconstituționalitate a art. 16 din lege în sensul că ar fi încălcat principiul liberului acces la justiție consacrat de art. 21 din Constituție. Sub aspectul încălcării dispozițiilor art. 23 din Constituție, Guvernul consideră că textul art. 23 alin. (2), care prevede că reținerea sau arestarea unei persoane este permisă numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege, nu este cu nimic nesocotit, întrucât textul constituțional nu distinge între Codul de procedură penală și legile speciale, ci statuează pentru ambele categorii de legi. Pe de altă parte, în legătură cu restrângerea exercițiului unor drepturi prin aplicarea sancțiunii închisorii contravenționale, Guvernul arată că „art. 49 alin. (1) din Constituție prevede că exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune printre alte cauze enumerate limitativ, pentru apărarea ordinii, sănătății sau moralei publice“, astfel că „sancțiunea are pe deplin un suport constituțional“. În sfârșit, referitor la critica de neconstituționalitate întemeiată pe încălcarea art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție, Guvernul susține că „în cadrul procesului contravențional nu este vorba despre o activitate economică, ci de activitatea judiciară de înlăptuire a actului de justiție, astfel încât nu poate fi reținută nici o corelație între textele art. 16 din Legea nr. 61/1991 și art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție“.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției îl constituie dispozițiile art. 16 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 9 din 24 ianuarie 1997, text de lege care are următorul conținut: „*Contravenientul are obligația să achite amenda și să depună recipisa de achitare a acesteia la organul constator, în termen de 30 de zile de la rămânerea definitivă a sancțiunii.*

Dacă amenda nu a fost achitată în acest termen, organul din care face parte agentul constator va sesiza instanța de judecată pe raza căreia s-a săvârșit contravenția, în vederea transformării amenzii în închisoare contravențională.

Instanța fixează termen de urgență, cu citarea contravenientului, procedând la transformarea amenzii în închisoare contravențională.

Pentru motive temeinice, în mod excepțional, instanța poate acorda un nou termen de plată de cel mult 30 de zile sau poate dispune eșalonarea plății într-un termen de cel mult 3 luni.

Dacă amenda nu a fost achitată până la expirarea termenului fixat, instanța va dispune transformarea acesteia în închisoare contravențională, ținând seama de partea din amenda rămasă neachitată.

Transformarea amenzii în închisoare contravențională se va face socotind o zi de închisoare pentru 10.000 lei, fără a putea depăși maximumul special al închisorii contravenționale prevăzute ca sancțiune alternativă la contravenția săvârșită.

Pentru contravențiile săvârșite de minorii care au împlinit 16 ani, maximumul închisorii contravenționale, rezultat prin transformarea amenzii, nu poate depăși 3 luni.

Instanța va înceta acțiunea de transformare a amenzii în închisoare contravențională în situația în care contravenientul achită amenda până la pronunțarea hotărârii.“

Articolul 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, a fost modificat implicit prin art. 12 din Legea nr. 82/1999 privind înlocuirea închisorii contravenționale cu sancțiunea obligării contravenientului la prestarea unei activități în folosul comunității, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 228 din 21 mai 1999. Art. 12 din Legea nr. 82/1999 are următorul conținut: „(1) *Executarea amenzii neachitate cu rea-credință se face potrivit procedurii executării silite.*

(2) *Dacă contravenientul nu plătește amenda și nici nu există posibilitatea executării silite, judecătoria în a cărei rază teritorială s-a săvârșit contravenția, la sesizarea unității de care aparține agentul constator, dispune înlocuirea amenzii cu sancțiunea închisorii contravenționale sau, dacă există consimțământul contravenientului, cu sancțiunea obligării acestuia la prestarea unei activități în folosul comunității.“*

De asemenea, prin Legea nr. 2 din 17 ianuarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 18 ianuarie 2000, au fost aduse unele modificări Legii nr. 61/1991, republicată, între care și alineatelor 5 și 6 ale art. 16, care au, în prezent, următorul cuprins:

„Dacă amenda nu a fost achitată de către contravenient până la expirarea termenului fixat și se constată că acesta se sustrage cu rea-credință, instanța va dispune transformarea acesteia în închisoare contravențională, ținând seama de partea din amenda rămasă neachitată.

Transformarea amenzii în închisoare contravențională se va face socotind o zi de închisoare pentru o sumă stabilită și reactualizată prin hotărâre a Guvernului, fără a se putea depăși maximul special al închisorii contravenționale prevăzute ca sancțiune alternativă la contravenția săvârșită.“

Autorul excepției consideră că prin dispozițiile art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, au fost încălcate următoarele texte constituționale:

— Art. 21, privind accesul liber la justiție: „(1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngădi exercitarea acestui drept.“;

— Art. 23, privind libertatea individuală: „(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.

(2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

(3) Reținerea nu poate depăși 24 de ore.

(4) Arestarea se face în temeiul unui mandat emis de magistrat, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului, arestatul se poate plânga judecătorului, care este obligat să se pronunțe prin hotărâre motivată. Prelungirea arestării se aprobă numai de instanța de judecată.

(5) Celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință, în limba pe care o înțelege, motivele reținerii sau ale arestării, iar învinuirea, în cel mai scurt termen; învinuirea se aduce la cunoștință numai în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu.

(6) Eliberarea celui reținut sau arestat este obligatorie, dacă motivele acestor măsuri au dispărut.

(7) Persoana arestată preventiv are dreptul să ceară punerea sa în libertate provizorie, sub control judiciar sau pe cauțiune.

(8) Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată.

(9) Nici o pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii.“;

— Art. 134, privind economia, sub aspectul prevederilor cuprinse în alin. (2) lit. b): „Statul trebuie să asigure: [...]

b) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară.“

Examinând excepția de neconstituționalitate a art. 16 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată.

1. Prin Legea nr. 61/1991 au fost prevăzute faptele care constituie contravenții la normele de conviețuire socială, la ordinea și liniștea publică, stabilindu-se totodată sancțiunile cu amendă și, în unele cazuri, alternativ, sancțiunea amenzii sau a închisorii contravenționale, procedura de constatare a contravențiilor și de aplicare a sancțiunii, precum și posibilitatea transformării amenzii în închisoare contravențională.

2. Textul art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, nu încalcă principiul liberului acces la justiție consacrat la art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție, întrucât procedura transformării amenzii contravenționale în închisoare contravențională, în condițiile legii, se desfășoară în

instanța de judecată, cu citarea contravenientului, care deci are posibilitatea să se apere în justiție, în fața unui judecător imparțial și independent, în deplină concordanță cu prevederile art. 21 din Constituție și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Referitor la susținerea autorului excepției că procesul în fața instanței nu respectă principiul contradictorialității, întrucât organul care a constatat contravenția și a aplicat sancțiunea nu se citează, este de observat că procedura de transformare a amenzii în închisoare contravențională, prevăzută la art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, privește faza de executare a sancțiunii contravenționale, în eventualitatea în care amenda nu a fost plătită, deci o fază ulterioară celei în care contravenientul se poate plânga împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției, fază în care el își poate face orice apărare, în drept și în fapt, în legătură cu constatarea contravenției și cu sancțiunea aplicată prin procesul-verbal. Această posibilitate este prevăzută la art. 9 din Legea nr. 61/1991, republicată, potrivit căruia plângerea împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției se soluționează de judecătorie. Totodată, conform prevederilor art. 18 din Legea nr. 61/1991, republicată, dispozițiile acestei legi se întregesc cu cele ale Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, care stabilesc prin art. 37 (astfel cum a fost modificat și completat prin Ordonanța Guvernului nr. 12/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 21 din 25 ianuarie 1994, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 65/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 iulie 1994), obligativitatea citării atât a contravenientului, cât și a organului care a constatat contravenția și a aplicat sancțiunea amenzii, ca și a oricăror alte persoane în măsură să contribuie la rezolvarea justă a cauzei.

3. Curtea mai constată că nici critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, prin care se susține încălcarea art. 23 din Constituție privind libertatea individuală, nu este întemeiată.

Autorul excepției nu a motivat nici în actul scris depus la dosarul instanței, nici în cadrul dezbaterilor consemnate în încheierea instanței judecătorești care a sesizat Curtea Constituțională în ce ar consta încălcarea prevederilor art. 23 din Constituție în cazul dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată. Curtea observă însă că nu s-ar putea pune în discuție decât prevederile alin. (2) al art. 23 din Constituție, care prevăd că „Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege“. Având în vedere că textul constituțional nu face nici o distincție între Codul de procedură penală și o lege specială care ar reglementa în conținutul său procedura luării unei asemenea măsuri care afectează libertatea individuală, nu se poate reține nici un motiv de neconstituționalitate a art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, întemeiat pe încălcarea dispozițiilor art. 23 din Constituție.

4. Se mai constată că motivul de neconstituționalitate invocat de autorul excepției, în sensul că prin textul criticat ar fi fost încălcate dispozițiile art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție, nu poate fi reținut, întrucât nu există nici o legătură între textul constituțional invocat, care prevede obligația statului de a proteja interesele naționale în activitatea economică, financiară și valutară, și textul art. 16 din Legea nr. 61/1991, republicată, care reglementează posibilitatea și procedura transformării în închisoare

contravențională a amenzii contravenționale care nu poate fi achitată de contravenient.

5. De altfel, Curtea Constituțională a mai fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 61/1991 în totalitatea sa, pe care a respins-o prin Decizia nr. 59 din 14 mai 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 325 din 5 decembrie 1996, soluție menținută prin Decizia nr. 116 din 8 octom-

brie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 325 din 5 decembrie 1996, prin care a fost respins recursul formulat de autorul excepției împotriva primei decizii. Prin ambele decizii Curtea Constituțională a reținut că dispozițiile Legii nr. 61/1991 sunt constituționale.

Soluția pronunțată anterior și considerentele celor două decizii își păstrează actualitatea, întrucât nu au intervenit elemente noi de natură să modifice jurisprudența Curții.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1, 2, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de Adrian Macovei în Dosarul nr. 8.678/1999 al Judecătoriei Sectorului 2, București.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 4 mai 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Laurențiu Cristescu

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

ORDIN

privind sancționarea Casei de schimb valutar «Societatea Comercială „Delta Exchange“ — S.R.L. București» cu retragerea autorizației acordate de Banca Națională a României

Având în vedere nerespectarea prevederilor pct. 2 lit. c) din cap. II, ale pct. 9 alin. 2 din cap. IV și ale pct. 30, 31 și 32 din cap. VI din N.R.V. 2 la Regulamentul nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare, cu modificările ulterioare, consemnate în Procesul-verbal încheiat la 31 mai 2000,

în baza art. 60 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, cu modificările ulterioare,

Guvernatorul Băncii Naționale a României emite următorul ordin:

Art. 1. — Se sancționează Casa de schimb valutar «Societatea Comercială „Delta Exchange“ — S.R.L. București» cu retragerea autorizației acordate de Banca Națională a României, începând cu data comunicării prezentului ordin.

Art. 2. — Casa de schimb valutar «Societatea Comercială „Delta Exchange“ — S.R.L. București» are

drept de contestație, în termen de 15 zile de la data comunicării sancțiunii, la Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României, în conformitate cu prevederile art. 60 alin. (2) din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, cu modificările ulterioare.

GUVERNATORUL BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI,
EMIL IOTA GHIZARI

București, 21 iulie 2000.
Nr. 356.

TARIFELE
aplicate pentru publicațiile prevăzute de lege a fi inserate în
Monitorul Oficial al României, începând cu data de 1 august 2000

1. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I

- ordine ale miniștrilor, precizări, instrucțiuni, criterii, norme metodologice emise de organe ale administrației publice și de alte instituții publice, care nu sunt prevăzute de legea fundamentală în art. 78, 99, 107 și 145 252.000 lei/pagină de manuscris
- deciziile pronunțate de secțiile unite ale Curții Supreme de Justiție 252.000 lei/pagină de manuscris

2. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA A III-A

- pierderi de acte, sigilii, ștampile, formulare fiscale, acțiuni, pașapoarte, certificate de înregistrare fiscală, alte acte prevăzute de lege, schimbări de nume, citații emise de instanțele judecătorești 57.000 lei/act
- publicarea ordonanței judecătorești privind pierderea, sustragerea sau distrugerea cecului ca instrument de plată, a cambiei și a biletului la ordin 304.000 lei/act
- acte procedurale ale instanțelor judecătorești, a căror publicare este prevăzută de lege 304.000 lei/act
- extras-cerere pentru dobândirea sau renunțarea la cetățenia română 759.000 lei/anunț
- concursuri pentru ocuparea de posturi didactice în învățământul superior 1.100 lei/cuvânt
- anunțuri privind examenul de capacitate pentru magistrați, precum și pentru locurile vacante de notari publici 1.100 lei/cuvânt
- publicarea ordonanței de clasare a comisiei de cercetare a averilor sau a hotărârii irevocabile a instanței judecătorești, prin care se constată că proveniența bunurilor este justificată 304.000 lei/act

3. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA A IV-A

- publicarea încheierilor judecătorului delegat la înmatricularea societăților comerciale, precum și a altor sentințe prevăzute de lege 677.000 lei/primele două pagini de manuscris
461.000 lei/pagină de manuscris (pentru următoarele pagini)
- publicarea prospectului de emisiune, a proiectului de fuziune sau divizare 461.000 lei/pagină de manuscris
- publicarea actului constitutiv al societății comerciale (statut și contract de societate), integral sau în extras 461.000 lei/pagină de manuscris
- bilanțuri și conturi de profit și pierderi (anunțuri-extras) 677.000 lei/anunț
- bilanțuri ale băncilor 461.000 lei/pagină de manuscris
- publicații cu prezentare tabelară 24.000 lei/rând
- acte adiționale 461.000 lei/pagină de manuscris
- publicarea dispozitivului sentinței definitive de excludere (S.N.C., S.C.S., S.R.L.), precum și pentru anularea societății comerciale 189.000 lei/anunț
- alte publicații ale agenților economici, sub formă de text, a căror publicare este prevăzută de lege (somații, convocări de adunări generale, procese-verbale ale adunărilor generale, acte de numire a lichidatorilor, darea de seamă a lichidatorilor, raportul cenzorilor în caz de lichidare etc.) 461.000 lei/pagină de manuscris
- publicarea hotărârilor de admitere a înregistrării partidelor politice, precum și a listei cuprinzând donatorii și donațiile pentru partidele politice 461.000 lei/pagină de manuscris
- alte acte a căror publicare este prevăzută de lege 461.000 lei/pagină de manuscris

4. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA A V-A

- publicarea contractelor colective de muncă încheiate la nivel național și de ramură Tariful se calculează în funcție de numărul de pagini și de tirajul comandat.

Tarifele de publicare cuprind taxa pe valoarea adăugată de 19%.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, telefon 411.58.33.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
